

CASP2022

Koordinuotos gaminių
saugos veiklos

Rizikos vertinimas
ir valdymas

Galutinė
ataskaita

Turinys

Turinys	2
Santrumpų sąrašas	2
Santrauka	3
1 dalis	
1. Rizikos vertinimo ir valdymo veiklos apžvalga	4
1.1. Įvadas ir pagrindiniai tikslai	4
1.2. Dalyvaujančių rinkos priežiūros institucijų apžvalga	4
2. Pagrindinė veikla ir rezultatai	5
2.1. Veiklos apimtis	5
2.2. Darbo metodas	6
2.3. Sprendimų nustatymas ir priemonių bei rezultatų kūrimas	8
3. Išvados ir rekomendacijos	11
3.1. Bendros išvados	11
3.2. Rekomendacijos nacionalinėms institucijoms	11
2 dalis	
1. Kas yra CASP?	12
Vaidmenys ir atsakomybė	
2. Horizontaliosios veiklos darbo planas	13
3. Horizontaliosios veiklos metodo apžvalga	14

Santrumpų sąrašas

SANTRUMPA	APRAŠYMAS
CASP	Koordinuotos gaminių saugos veiklos (angl. Coordinated Activity on the Safety of Products)
DG JUST	Europos Komisijos teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis direktoratas
EEE	Europos ekonominė erdvė
EK	Europos Komisija
ES	Europos Sąjunga
HV	Horizontalioji veikla
ĮS	Įvadinis susitikimas
RPI	Rinkos priežiūros institucija
RVG	Rizikos vertinimo gairės
RVV	Rizikos vertinimas ir valdymas
Saugos vartai	ES skubių pranešimų apie pavojingus ne maisto produktus sistema
TS	Tarpinis susitikimas
VN	Valstybė (-ės) narė (-ės)

Santrauka

Tikslai

2022 m. koordinuotų gaminių saugos veiklų (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės šalių rinkos priežiūros institucijoms galimybę bendradarbiauti didinant Europos bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą. „CASP2022“ rizikos vertinimo ir valdymo (toliau – RVV) horizontalioji veikla grindžiama ankstesniais darbais. Jos tikslas – pateikti praktinių priemonių ir sprendimų naujiems RVV iššūkiams spręsti. Šiais metais daugiausia dėmesio buvo skiriama veiksmingų rizikos vertinimo ir taktinio rizikos valdymo strategijų kūrimui.

Rezultatai

- 1. Rekomendacinis dokumentas dėl rizika grindžiamų sprendimų priėmimo siekiant tikslingai vykdyti su pavojingais gaminiiais susijusius vykdymo užtikrinimo veiksmus.** Jame aptariami ES rinkoje kylantys pavojai ir būdai, kaip juos nustatyti ir pašalinti.
- 2. Rekomendacinis dokumentas dėl analitinių metodų, priemonių ir duomenų bazių.** Jame pristatomos RPI skirtos priemonės ir praktiniai patarimai dėl analitinių metodų, priemonių ir duomenų bazių, kurie turėtų padėti nustatyti ir valdyti naujus pavojingus gaminius ir riziką.
- 3. Atvejų tyrimų rinkinys.** Keturi atvejų tyrimai apie rizika grindžiamų sprendimų priėmimą siekiant tikslingai vykdyti su pavojingais gaminiiais susijusius vykdymo užtikrinimo veiksmus. Jie bus įtraukti į rekomendacinį dokumentą.

Išvados ir rekomendacijos

Bendrojoje rinkoje yra labai daug gaminių, todėl RPI sunku nustatyti veiksmų prioritetus ir sutelkti dėmesį į konkrečius gaminius. Siekiant optimizuoti išteklius, **labai svarbu taikyti strateginį, rizika grindžiamą požiūrį, kad pastangos būtų nukreiptos į didžiausią susirūpinimą vartotojų sveikatai ir saugai keliančius gaminius.** Tai padeda sumažinti riziką ir užkirsti kelią saugos problemoms, kol jos dar nepadarė žalos vartotojams, taip pat užtikrina, kad RPI daugiausia dėmesio skirtų aktualiausioms problemoms. Nuosekli rinkos analizė ir rizikos vertinimas prisideda prie veiksmingo RPI bendradarbiavimo, visų pirma sprendžiant su naujomis rizikos sritimis susijusias problemas RPI turi aktyviai stengtis nustatyti naujas tendencijas ir būsimas grėsmes bei skatinti vartotojų pasitikėjimą ir sąžiningą konkurenciją rinkoje.

Rekomendacijos nacionalinėms institucijoms

- **Numatyti rinkos tendencijas,** kad būtų galima nustatyti naujus pavojingus gaminius ir riziką, kol tokie gaminiai dar nėra plačiai paplitę.
- **Pirmenybę teikti veiksmingiausioms intervencinėms priemonėms,** sutelkiant išteklius į rizikos sritis, kurios sukeltų didžiausią žalą arba turėtų didžiausią poveikį.
- **Naudotis RVV septynių etapų metodu** susisteminant tvarką, kaip nustatyti, įvertinti ir valdyti riziką.

1. Rizikos vertinimo ir valdymo veiklos apžvalga

1.1. Įvadas ir pagrindiniai tikslai

RPI susiduria su naujais rinkos priežiūros iššūkiais, kurios sukelia didėjanti e. prekyba, naujų gaminių atsiradimas, naujų technologijų naudojimas ir tiesioginis importas iš ES bendrajai rinkai nepriklausančių šalių. Visa tai apsunkina rizikos priežiūrą ir didina jos sąnaudas. Norint spręsti šiuos naujus iššūkius, reikia bendro požiūrio, kaip atpažinti tendencijas ir imtis prevencinių veiksmų. Pramonės, reguliavimo institucijų, vartotojų organizacijų ir RPI bendradarbiavimas yra labai svarbus užtikrinant rinkoje esančių gaminių saugą ir kokybę.

„CASP2022“ RVV veikloje pateikiamos **RPI skirtos gairės, kad jos galėtų priimti sprendimus atsižvelgdamos į turimą informaciją apie riziką, atvejų tyrimus ir analitinius metodus**. Vykdam šią strateginę užduotį RPI pirmenybę teikia dideliame į rinką patenkančių gaminių skaičiui ir didžiausią poveikį turinčioms problemoms. Tai suteikia joms galimybę maksimaliai padidinti vykdymo užtikrinimo veiksmų poveikį ir išvengti brangiai kainuojančių rizikos valdymo procesų.

2022 m. RVV veikla yra paremta ankstesnių metų rezultatais ¹.

CASP2019	CASP2020	CASP2021
<ul style="list-style-type: none"> • Šešių gaminių kategorijoms skirtų šablonų, kurie bus įkelti į Rizikos vertinimo gairių (RVG) priemonę, sukūrimas • Rizikos vertinimo scenarijų kūrimas 	<ul style="list-style-type: none"> • Šablonų kūrimas septynioms gaminių kategorijoms • Tikimybių vertinimo gairės • Gairės, kuriose nustatyti patikimo rizikos valdymo principai 	<ul style="list-style-type: none"> • Rekomendacinis dokumentas dėl rizikos, kuri kelia daugiausia sunkumų vertinimo srityje (remiantis RPI atsiliepimais) • Rekomendacinis dokumentas dėl rizikos valdymo iššūkių įveikimo strategijų <p><i>Abu rekomendaciniai dokumentai buvo parengti remiantis praktiniais seminarais, kuriuose buvo sprendžiami konkretūs atvejai.</i></p>

Šia veikla buvo siekiama stiprinti strateginius RPI gebėjimus ir padėti joms nukreipti ribotus organizacinius išteklius veiksmingiausioms intervencinėms priemonėms. Ji padėjo RPI nustatyti potencialiai pavojingus gaminius, sektorius ir (arba) ekonominės veiklos vykdytojus ir parodė, kaip nustatyti prioritetus atsižvelgiant į šią skirtingų rūšių riziką. Veiklai visų pirma buvo nustatyti šie tikslai:

- atsižvelgiant į RPI poreikius ir interesus, parengti bendrą metodiką (septynių etapų metoda), kaip vykdyti RVV veiklą ir nustatyti prioritetingas sritis;

- didinti supratimą apie nacionalinių RPI stipriausias puses ir jų patiriamus iššūkius;
- parengti rekomendacinius dokumentus dėl rizika grindžiamų sprendimų priėmimo, analitinių metodų, priemonių ir duomenų bazių;
- aptarti ir parengti atvejų tyrimus, paremtus konkrečia techninio eksperto ir RVV veikloje dalyvaujančių RPI patirtimi.

1.2. Dalyvaujančių rinkos priežiūros institucijų apžvalga

Kaip parodyta toliau pateiktame paveiksle, RVV HV dalyvavo šešios RPI iš šešių valstybių narių.

1 lentelė - Dalyvaujančios RPI

ŠALIS	RPI
Airija	Konkurencijos ir vartotojų apsaugos komisija
Belgija	Federalinė viešoji tarnyba „Ekonomika“ – Kokybės ir saugos generalinis direktoratas
Čekija	Pramonės ir prekybos ministerija
Kipras	Darbo inspekcijos departamentas, Darbo, gerovės ir socialinio draudimo ministerija
Slovėnija	Slovėnijos Respublikos rinkos inspekcija
Suomija	Suomijos saugos ir cheminių medžiagų agentūra (Tukes)

¹ Juos galima rasti [CASP SharePoint](#) puslapyje.

2. Pagrindinė veikla ir rezultatai

2.1. Veiklos apimtis

Šių metų **RVV veiklos tikslas** buvo sukurti struktūrinį metodą ir **priemones**, skirtas nustatyti ir valdyti kylančią riziką, atsižvelgiant į sparčiai besikeičiančias rinkos tendencijas, naujus teisės aktus ir ribotus išteklius. Taip pat buvo siekiama nustatyti **bendras tendencijas ir metodus**, pagal kuriuos RPI imtųsi atsargumo priemonių kylančios rizikos atžvilgiu. Veiklai paremti buvo naudojami atvejų tyrimai ir atitinkami duomenys. Iš esmės buvo siekiama parengti arba nustatyti:

- **ekspertų rekomendacijas ir įrodymus** dėl rizika grindžiamų sprendimų priėmimo, siekiant tikslingai vykdyti su pavojingais gaminiais susijusius vykdymo užtikrinimo veiksmus;
- **priemones ir duomenų bazes** naujiems pavojingiems gaminiais ir rizikai nustatyti;
- **analitinius metodus**, kurie padėtų institucijoms veiksmingai nustatyti naujus pavojingus gaminius ir riziką;
- bendra rizikos analizės metodika paremtus **lyginamuosius standartus ir patikrų metodus**;
- **rizikos įvertinimo parametrus ir (arba) rodiklius**, susijusius su į ES rinką patenkančių gaminių kontrole.

Nustatyti šie sutartiniai veiklos rezultatai:

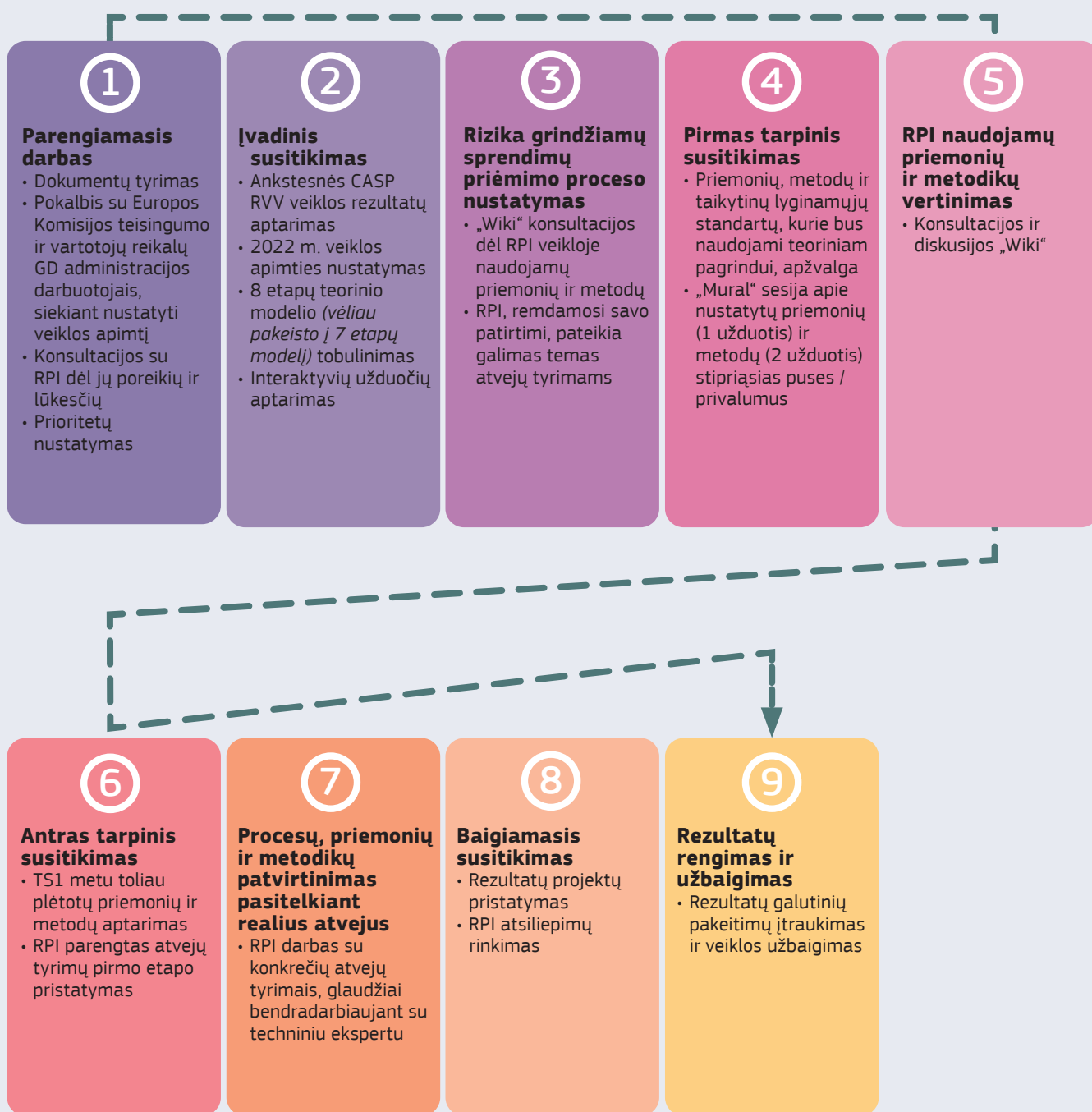
- parengti „CASP2022“ **rizikos vertinimo ir valdymo rekomendacinį dokumentą dėl rizika grindžiamų sprendimų priėmimo siekiant tikslingai vykdyti su pavojingais gaminiais susijusius vykdymo užtikrinimo veiksmus**;
- parengti „CASP2022“ **rizikos vertinimo ir valdymo rekomendacinį dokumentą dėl analitinių metodų, priemonių ir duomenų bazių naujiems pavojingiems gaminiais ir rizikai nustatyti**;
- parengti **atvejų tyrimų apie rizika grindžiamų sprendimų priėmimą siekiant tikslingai vykdyti su pavojingais gaminiais susijusius vykdymo užtikrinimo veiksmus rinkinį, kuris bus įtrauktas į rekomendacinį dokumentą**.

2.2. Darbo metodas

Priprava študij primerov in smernic je potekala v tesnem sodelovanju z organi za nadzor trga, da bi zagotovili, da so razprave o izzivih in možnih rešitvah v skladu z njihovimi prednostnimi nalogami in potrebami. Pristop je podrobno opisan na spodnji sliki.

1 paveikslas - Metodo apžvalga

Atliktas darbas apibendrinamas toliau pateiktoje lentelėje.

2 lentelė - „CASP2022“ RVV veiklos santrauka

Prieš veiklą

- Projekto komanda atliko išsamų dokumentinį tyrimą.
- Surengtas pokalbis su Europos Komisijos teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato (GD) administracijos darbuotojais, siekiant nustatyti veiklos apimtį.
- Nustatyti prioritetai ir pradėta apklausa, siekiant nustatyti:
 - RPI kompetenciją, profilius, išteklius ir žinias apie ankstesnę RVV veiklą;
 - iššūkius, lūkesčius ir poreikius;
 - esamus duomenų šaltinius, priemones ir metodus, kuriuos RPI naudoja vykdydamos RVV veiklą.

Įvadinis susitikimas

- Aptarti ankstesnės CASP RVV veiklos (2019–2021 m.) rezultatai ir tiksliau apibrėžta „CASP2022“ RVV veiklos sritis.
- Surengta diskusija dėl šių metų veiklos metodo tikslinimo:
 - pristatytas septynių etapų metodas ir pagrindiniai klausimai;
 - RPI balsavo dėl prioritetinių veiksmy ir nusprendė savo pastangas sutelkti į du pradinius ir du paskutinius etapus.
- Išaiškintos įvairios interaktyvios užduotys.
- Nustatytos RPI stipriosios ir silpnosios pusės.
- Aptarta rizikos ir prioritetų nustatymo metodika.
- Surengtos interaktyvios sesijos apie RPI iššūkius, geriausią praktiką ir grįžtamąjį ryšį.

Tarp įvadinio susitikimo ir pirmo tarpinio susitikimo

- RPI buvo raginamos dalyvauti dviejose „Wiki“ konsultacijose:
 - dėl priemonių ir metodų, kuriuos RPI naudoja keturiuose iš septynių etapų, kuriems RVV skiriama daugiausia dėmesio;
 - dėl galimų temų atvejų tyrimams, visų pirma atkreipiant dėmesį į didžiausią kylančią riziką, remiantis rinkos priežiūros pareigūno patirtimi. Antrame etape aptartos priemonės, metodai ir strateginiai požiūriai buvo pritaikyti pasirinktiems atvejų tyrimams.

Pirmas tarpinis susitikimas

- Pristatyti keturi pagrindiniai metodikos etapai ir, be kita ko:
 - apžvelgtos priemonės ir metodai, kurie bus naudojami kiekviename iš keturių pagrindinių RVV etapų;
 - parengtas lyginamųjų standartų, kurie bus naudojami, sąrašas;
 - praktiškai pademonstruotas modelis, kaip pavyzdį pasitelkiant balansinį riedį.
- Surengta interaktyvi „Mural“ sesija, skirta įvardyti nustatytų priemonių (1 užduotis) ir metodų (2 užduotis) privalumus ir trūkumus.
- RPI padedant atrinkti atvejų tyrimai dėl:
 - naujų rizikos sričių, kurioms reikėtų skirti daugiau dėmesio;
 - didžiausią riziką keliančių sektorių.
- Patikslinta metodika / metodas.
- Atrinkti trys atvejų tyrimai, kad būtų lengviau išbandyti metodą ir jį įgyvendinti.
- Nuspręsta dėl darbo metodo (mišrus metodas, atsižvelgiant į riziką, sektorius ir gaminius).

Tarp pirmo tarpinio susitikimo ir antro tarpinio susitikimo

- RPI priskirtos konkrečioms grupėms pagal jų interesus ir kompetenciją. Rangovas pradėjo darbą, skirtą tyrimų atvejams, t. y. paskelbė gaires, kaip įgyvendinti pirmą metodikos etapą – nustatyti rinkos rizikos sritis.

Antras tarpinis susitikimas

- Pristatytas sudarytas priemonių, metodų ir lyginamųjų standartų sąrašas.
- RPI pristatė, kaip jos savo atitinkamuose atvejų tyrimuose įgyvendina pirmą metodikos etapą.

Tarp antro tarpinio susitikimo ir baigiamojo susitikimo

- Toliau plėtoti atvejų tyrimų 2–4 etapai.
- Parengti pirmi rezultatų projektai.

Baigiamasis susitikimas

- Pristatytas galutinių rezultatų užbaigimo metodas, be kita ko, paaiškinant perėjimą nuo aštuonių etapų prie septynių ir kaip veiksmingai valdyti kylančią riziką.
- RPI pasidalijo savo nuomone apie būsimą rezultatų panaudojimą savo organizacijose.

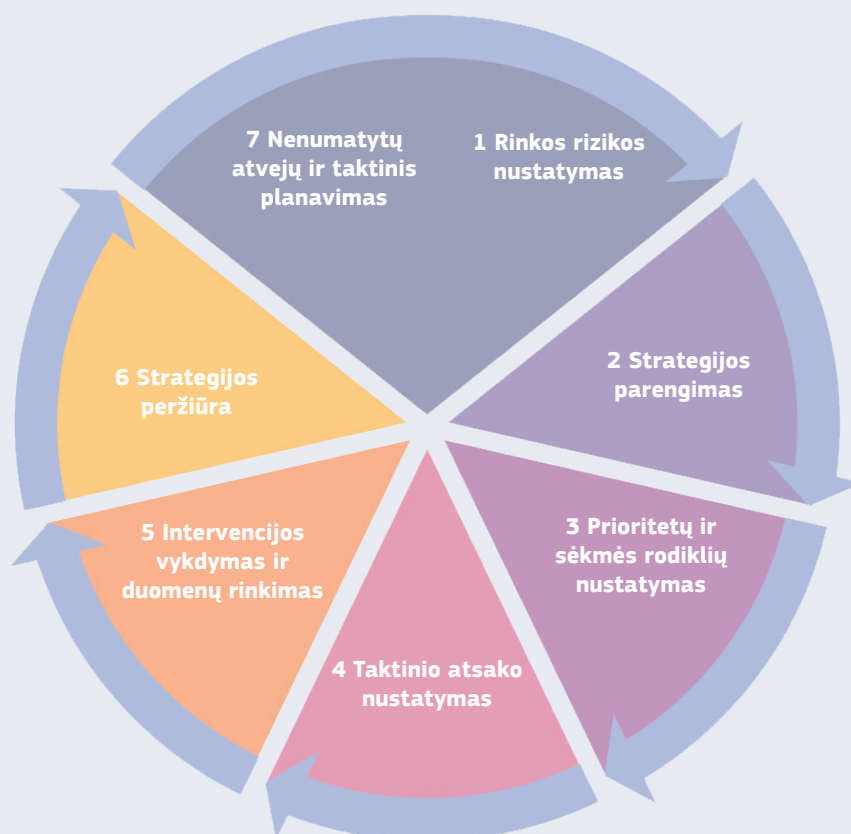
Po baigiamojo susitikimo

- „Wiki“ pasidalyta rekomendacinių dokumentų projektais ir parengtais tyrimų atvejais.
- Sudaryta galimybė RPI pasidalyti savo nuomone ir pastabomis apie veiklos rezultatus ir išvadas.

2.3. Sprendimų nustatymas ir priemonių bei rezultatų kūrimas

Parengtą **septynių etapų metodą** galima taikyti vykdant strateginę RVV veiklą.

2 paveikslas – Strateginės RVV veiklos etapai

RPI sprendimu, visos veiklos metu daugiausia dėmesio buvo skiriama pirmiems dviem ir paskutiniams dviem etapams (iš viso keturiems). Techninis ekspertas per „Wiki“ padėjo RPI įgyvendinti keturis etapus ir surinkti atvejų tyrimams reikalingą informaciją.

ETAPAS	APRAŠYMAS IR GAIRĖS
1. Rinkos rizikos nustatymas	<p>Kaip nustatoma rinkos rizika ir kokią metodiką galima taikyti? Vien duomenų nepakanka. Žvalgyba naudoja duomenis ir padeda nuspręsti, kurios strategijos būtų perspektyvios. Taigi, kaip duomenys panaudojami žvalgybos procese? Pirmiausia reikia įvertinti duomenų vertę ir patikimumą.</p> <p>Gairės. Kiekvienam dalyviui buvo nurodyta savo šalies rinkoje įvertinti riziką, susijusią su konkrečiu jam priskirtu gaminiu, ir pateikti ataskaitą pagal tam tikrus rodiklius.</p>
2. Strategijos parengimas	<p>Strategija yra tiesiog aukšto lygio pareiškimas apie tai, ką norima pasiekti. Labai svarbu aiškiai įvardyti, kokia yra strategija, kad kiekybinėmis priemonėmis būtų galima įvertinti, ar užsibrėžti tikslai pasiekti, ar ne.</p> <p>Gairės. Įgyvendinant antrą etapą, RPI buvo paprašyta parengti strateginį ir taktinį atsaką nustatyti rizikai pašalinti ir savo darbu pasidalyti su projekto komanda (t. y. atitinkamos rizikos ir galimo jos valdymo analize; informacija, reikalinga priimant strateginį sprendimą dėl prioritetų nustatymo ir išteklių, reikalingų pageidaujama rezultatui pasiekti; galimais taktiniais sprendimais, kuriuos reikia priimti).</p>
3. Prioritetų ir sėkmės rodiklių nustatymas	<p>Apsvarsčius visus profilius atrenkami „prioritetiniai“, kuriais bus remiamasi rengiant strategiją. Žvalgybos profiliai yra rinkos sektorių, ekonominės veiklos vykdytojų grupių, atskirų ekonominės veiklos vykdytojų ar gaminių tipų lyginamoji rizikos analizė. Jais remiantis galima palyginti veiklas ir nustatyti prioritetus pagal duomenimis paremtą rizikos analizę. Prioritetinių profilių visuma sudarys sprendžiamą problemą, tačiau taip pat bus nurodytos priemonės, kaip įvertinti, ar pavyko tą problemą išspręsti, ar ne. Kitaip tariant, kaip atrodys problemos sprendimas.</p>
4. Taktinio atsako nustatymas	<p>Kitame etape nustatomos taktinio atsako galimybės tiems, kurie vykdo rinkos priežiūrą vietoje ir kurie paprastai naudoja standartinę kontrolės hierarchiją, kuria grindžiama rizikos valdymo veikla. Vadovaujantis kontrolės hierarchija, valdant riziką pirmiausiai reikia bandyti pašalinti pavojų (1 etapas), o jei tai neįmanoma, jį kontroliuoti (2 etapas). Tai galima pasiekti sumažinant pavojingos dalies poveikį. Jei pavojaus negalima pašalinti arba kontroliuoti, galima naudoti įspėjimus arba instrukcijas (3 etapas), kurie galiausiai turės įtakos rizikos poveikiui.</p>
5. Intervencijos vykdymas ir duomenų rinkimas	<p>Pasirinkus tinkamiausią taktinį atsaką į bet kokią nustatytą ir prioritetinę rinkos riziką, reikia atlikti tam tikrus vertinimus (kiekybinius ir kokybinius), kad būtų galima nustatyti to veiksmo veiksmingumą ir kuriame jo etape nustatyta rizika buvo tinkamai valdoma.</p>
6. Strategijos peržiūra	<p>Taip pat strategiją reikia reguliariai peržiūrėti. Ar nustatomi tinkami tikslai? Ar jie pasiekiami? Ar taktinis požiūris buvo teisingas? Ar buvo galima pasiekti tuos pačius rezultatus kitu būdu, įdedant mažiau pastangų?</p> <p>Gairės. Atvejų tyrimų trečias etapas apėmė galimo strategijos peržiūros ir performulavimo plano parengimą. Įdiegus taktines intervencines priemones, paremtas antru etapu (žr. pirmiau), techninio eksperto padedamas RPI turėjo apsvarstyti rizikos pokytį (jei toks buvo) ir šių priemonių sėkmės ar nesėkmės kiekybinio įvertinimo rodiklius. Prireikus buvo pakoreguotas strategijos tikslas, vertinimo metodas ar būdas. Atlikta galutinė taktinių intervencijų peržiūra, skirta būsimiems strategijos vertinimams.</p>
7. Nenumatytų atvejų ir taktinis planavimas	<p>Ar pakankamai pasiruošta pritaikyti strategiją, atsižvelgiant į sparčiai besikeičiančias rinkos tendencijas? Ar parengtas tinkamas nenumatytų atvejų planas?</p> <p>Gairės. Techninis ekspertas padėjo RPI įgyvendinti paskutinį metodikos etapą – nustatyti veiksmingiausią ir efektyviausią išteklius naudojančią metodą strateginiam tikslui pasiekti. Remdamosi teoriniais scenarijais, kurie gerokai sutrikdytų pradinę rinkos padėtį ir pradines RPI strategijas, RPI turėjo parengti nenumatytų atvejų planą ir atitinkamai pritaikyti savo strategiją.</p>

Šiais metais taip pat buvo parengti trys rezultatai:

1. Rekomendacinis dokumentas dėl rizika grindžiamų sprendimų priėmimo siekiant tikslingai vykdyti su pavojingais gaminiais susijusius vykdymo užtikrinimo veiksmus

Rekomendacinį dokumentą dėl **rizika grindžiamų sprendimų priėmimo** sudaro skyrius apie įvairių rūšių riziką ir pavojus, skyrius apie rizika grindžiamų sprendimų priėmimo svarbą tikslingiems vykdymo užtikrinimo veiksams, skyrius apie naujas rizikos sritis ES rinkoje ir skyrius, parengtas remiantis per šių metų veiklą parengtų atvejų tyrimų analize (žr. 3 lentelę).

Šis rekomendacinis dokumentas buvo parengtas siekiant padėti RPI spręsti nustatytus bendrus iššūkius:

- sparti gaminių pasiūlos kaita, atsižvelgiant į naujas rinkos tendencijas;
- nauji teisės aktų reikalavimai;
- riboti išteklių.

Priešingai nei ankstesniais metais, šių metų veikla buvo siekiama išryškinti bendras tendencijas ir pasiūlyti standartizuotus metodus, kad RPI galėtų imtis suderintų atsargumo priemonių. Ji išsiskiria tuo, kad daugiausia dėmesio skirta strateginiam RVV lygiui.

2. Rekomendacinis dokumentas dėl analitinių metodų, priemonių ir duomenų bazių naujiems pavojingiems gaminiais ir rizikai nustatyti

Rekomendacinį dokumentą dėl **analitinių metodų, priemonių ir duomenų bazių** sudaro įvadinis skyrius, kuriame paaiškinama,

kas yra RVV, antras skyrius, kuriame aptariami įvairūs strateginio RVV etapai, ir trečias skyrius, kuriame daugiausia dėmesio skiriama keturioms priemonėms, metodams ir duomenų bazėms, susijusiems su šiais septyniais etapais.

Šiame dokumente norėta pateikti praktinių priemonių, kurios padėtų RPI spręsti aktualias problemas, su kuriomis susidurta ir praeityje, bei įtvirtinti geriausios praktikos pavyzdžius.

Siekiant įsitikinti, kad rengiami dokumentai atitiks RPI poreikius, vykdant veiklą buvo nustatyta esama praktika ir RPI kasdieniai iššūkių. Buvo surengtos esamos praktikos, lyginamosios analizės, iššūkių ir poveikio pratybos (remiantis RPI patirtimi, įgyta vykdant kasdienę rinkos priežiūrą).

3. Atvejų tyrimų apie rizika grindžiamų sprendimų priėmimą siekiant tikslingai vykdyti su pavojingais gaminiais susijusius vykdymo užtikrinimo veiksmus rinkinys, kuris bus įtrauktas į rekomendacinį dokumentą

Atvejų tyrimų rinkinio tikslas – pateikti RPI realių pavyzdžių, kaip taikyti teorinį modelį iš rekomendacinio dokumento dėl analitinių metodų, priemonių ir duomenų bazių naujiems pavojingiems gaminiais ir rizikai nustatyti antro skyriaus.

Šios veiklos metu RPI dirbo taikydamos septynių etapų metodą, susijusį su realių atvejų tyrimais. RPI balsavo dėl pagrindinių kylančių pavojų ir sektorių, kuriuose kyla didžiausia rizika, ir atitinkamiems atvejų tyrimams pasiūlė konkrečius gaminius. Tuo tikslu buvo sudarytos toliau pateiktoje lentelėje nurodytos mini projektų grupės. Be to, veiklos pabaigoje techninis ekspertas parengė ketvirtą atvejo tyrimą apie gaminius su integruota programine įranga, į kurią gali būti įsilaužta.

3 lentelė - Atrinkti atvejų tyrimai

	1 ATVEJIS	2 ATVEJIS	3 ATVEJIS	4 ATVEJIS
Gaminys	Kūdikų čiuptukų spaustukai	Neokubai	Išmanieji įrenginiai	Išmanieji įrenginiai su integruota programine įranga, į kurią gali būti įsilaužta
Sektorius	Vaikų priežiūros reikmenys ir vaikams skirta įranga	Žaislai (kurie neparduodami kaip žaislai)	Elektros prietaisai ir įranga	Išmanieji žaislai
Rizikos tipas	Užspringimas	Užspringimas, vidaus sužalojimai	Mechaninė rizika, perkaitimas	Privatumas, saugumas
Grupės	Airija, Suomija	Belgija	Slovėnija, Čekija, Kipras	Techninis ekspertas ir rangovas

3. Išvados ir rekomendacijos

3.1. Bendros išvados

Bendrojoje rinkoje prekiaujama labai daug gaminių, todėl RPI susiduria su dideliu iššūkiu, kai reikia nustatyti gaminių saugos ir vykdymo užtikrinimo veiksnių prioritetus. Siekiant optimizuoti savo išteklius ir padidinti jų poveikį, svarbu, kad RPI laikytųsi strateginio, rizika grindžiamo požiūrio, kai pagrindinis dėmesys skiriamas aukščiausio prioriteto intervencijoms. Toks požiūris padeda išvengti saugos problemų, kol jos dar nepakenkė vartotojams, sumažina riziką, kai ji nustatoma, ir užtikrina RPI dėmesį svarbiausioms problemoms.

Nuosekli rinkos analizė ir rizikos vertinimas yra labai svarbūs aspektai, padedantys veiksmingai bendradarbiauti ir reaguoti į kylančią riziką. RPI turi aktyviai stengtis nustatyti naujas tendencijas ir būsimas grėsmes, kad išlaikytų vartotojų pasitikėjimą ir užtikrintų sąžiningą konkurenciją rinkoje. Pasitelkdamas duomenimis ir rizika grindžiamą požiūrį, RPI gali būti tikros, kad jos imasi veiksmingiausių veiksnių gaminių saugai ir sąžiningumui rinkoje skatinti.

3.2. Rekomendacijos nacionalinėms institucijoms

Toliau pateiktos rekomendacijos yra veiklos metu vykusių diskusijų rezultatas.

- **Numatyti rinkos tendencijas.** Atidžiai stebėdamos rinką, RPI gali nustatyti naujus pavojingus gaminius ir riziką, kol tokie gaminiai dar nėra plačiai paplitę. Tai leidžia anksti imtis veiksnių šioms problemoms spręsti, taip išvengiant žalos vartotojams ir neigiamų pasekmių.
- **Pirmenybę teikti veiksmingiausioms intervencijoms.** Nustačius galimą riziką, svarbu veiksmingiausias intervencijas ir priemones suskirstyti pagal prioritetą. Tai reiškia, kad pirmenybė turi būti teikiama veiksmingiausioms intervencinėms priemonėms, sutelkiant išteklius į tas rizikos sritis, kurios sukeltų didžiausią žalą arba turėtų didžiausią poveikį.
- **Rizikos vertinimui ir valdymui naudoti septynių etapų metodą.** Jis padeda struktūriškai nustatyti, vertinti ir valdyti riziką. Griežtas ir įrodymais grindžiamas procesas užtikrina, kad RPI darbas rizikos valdymo srityje yra pagrįstas ir veiksmingas.
- **RPI turėtų glaudžiai bendradarbiauti su kitomis institucijomis.** RPI atlieka labai svarbų vaidmenį užtikrinant gaminių saugą. Siekiant skatinti veiksmingumą ir efektyvumą, svarbu, kad jos glaudžiai bendradarbiautų su kitomis atitinkamomis institucijomis, tokiomis kaip rinkos institucijos, policija ir muitinė.

1. Kas yra CASP?

Koordinuotos gaminių saugos veiklos (angl. Coordinated Activities on the Safety of Products, toliau – CASP) projektai suteikia Europos Sąjungos ir (arba) Europos ekonominės erdvės šalių rinkos priežiūros institucijoms galimybę bendradarbiauti didinant bendrajai rinkai teikiamų gaminių saugą.

„CASP2022“ apima keturias horizontaliąsias veiklas ir šešias su konkrečiais gaminiais susijusias veiklas.

Horizontalioji veikla sudaro sąlygas rinkos priežiūros institucijoms keistis idėjomis ir geriausia praktika. Vadovaujant techniniam ekspertui, kuriami bendri rinkos priežiūros metodai, procedūros ir praktinės priemonės.

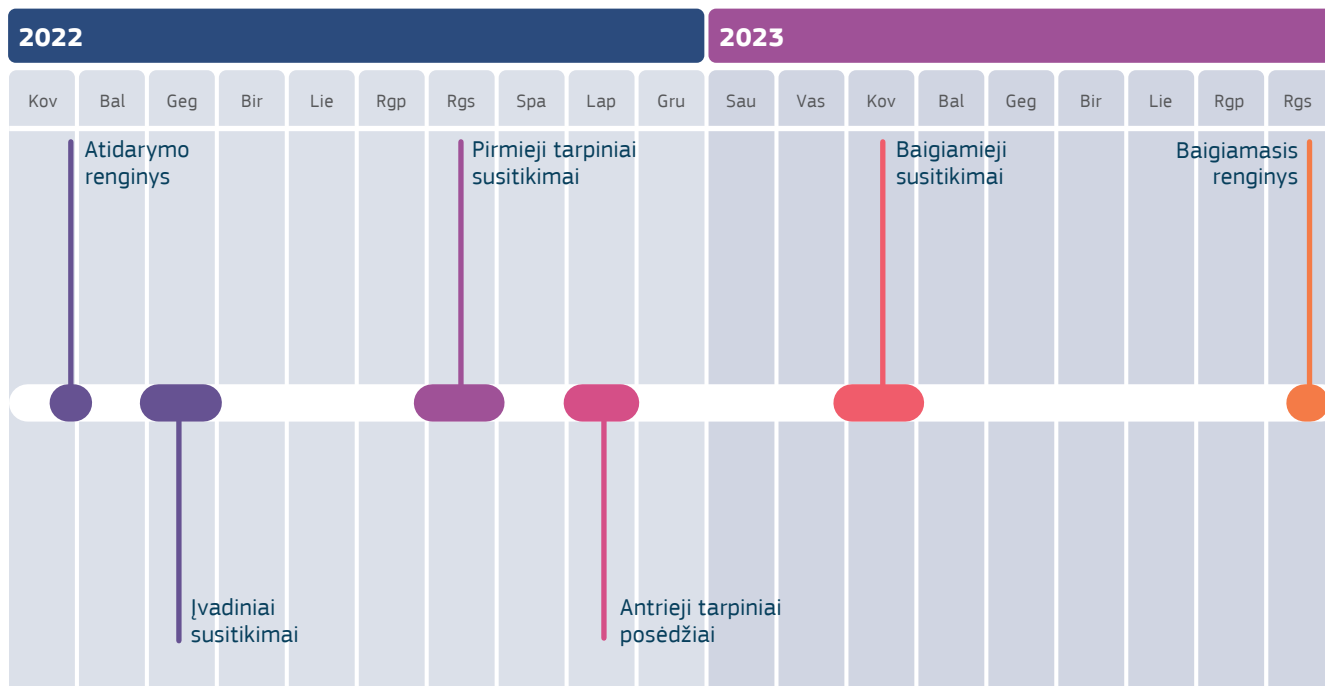
Vykdam **su konkrečiais gaminiais susijusią veiklą** tikrinami įvairūs gaminiai, kurie gali kelti pavojų vartotojams. Gaminius atranka ir jų pavyzdžius paima dalyvaujančios rinkos priežiūros institucijos. Jie tikrinami pagal bendrai sutartą bandymų planą.

Vaidmenys ir atsakomybė

2. Horizontaliosios veiklos darbo planas

Komunikacijos plano rengimas.		Komunikacijos veikla (vidinė komunikacija platformoje „Wiki“, išorinės komunikacijos medžiagos rengimas).	
PRADŽIA	DARBAS VIETOJE	ATASKAITŲ PATEIKIMAS	IŠORINĖ KOMUNIKACIJA
Dokumentų tyrimas	Tolesni tyrimai temomis, kurios buvo nustatytos per įvadinius susitikimus	Baigiamieji susitikimai, galutinių rezultatų pateikimas	Komunikacijos kampanijos pradžia
Pirminės išvados	Galutinis veiklos metodų patvirtinimas	Įgytos patirties patvirtinimas ir aptarimas	
Tikslų tobulinimas	Tarpiniai susitikimai, gautų duomenų integravimas	Galutinių ataskaitų rengimas	
Pradiniai susitikimai – metodų tobulinimas	Darbo ir (arba) gairių užbaigimas ir dalijimosi žiniomis priemonių kūrimas	Sklaida	Poveikio vertinimas

3. Horizontaliosios veiklos metodo apžvalga

0

Procesas iki CASP

- Teisingumo ir vartotojų reikalų GD atliko prioritetų nustatymo procedūrą, siekdamas atrinkti rinkos priežiūros institucijų bendro intereso temas.
- „CASP2022“ horizontaliosios veiklos buvo atrinktos per konsultacijas, kurias organizavo Teisingumo ir vartotojų reikalų GD. Jos atspindi dabartinį susidomėjimą internetine rinkos priežiūra, rizikos vertinimo metodikomis, krizių valdymu, komunikacijos stiprinimu ir gatvės turgaviečių veikla.

1

Duomenų rinkimas ir analizė

- Rangovas surinko reikalingą pagrindinę informaciją naudodamas tokias priemones kaip apklausa, interviu ir dokumentų tyrimas.
- Rezultatai buvo analizuojami siekiant nustatyti poreikius, spragas ir iššūkius.
- Projekto tikslai ir darbo planas buvo toliau tobulinami ir bendrinami vidinėje platformoje „Wiki“ kartu su pradinio tyrimo išvadomis.

2

Įvadiniai susitikimai

- Dalyvaujančios rinkos priežiūros institucijos aptarė kiekvienos horizontaliosios veiklos tikslus ir rezultatus.
- Šis metodas buvo toliau tobulinamas atsižvelgiant į dokumentų tyrimo ir duomenų rinkimo rezultatus.
- Po susitikimo darbiniais dokumentais buvo dalijamasi platformoje „Wiki“, kurioje rinkos priežiūros institucijos galėjo keistis savo nuomonėmis.

3

Tarpiniai susitikimai

- Per du tarpinius susitikimus buvo pristatyta kiekvienos veiklos pažanga, o rinkos priežiūros institucijos, padedamos atitinkamos srities eksperto, parengė įvairių gairių.
- Atsižvelgiant į temos sudėtingumą, buvo surengtas trečias tarpinis susitikimas dėl internetinės rinkos priežiūros veiklos.

4

Išvados, rekomendacijos ir ataskaitos

- Baigiamuosiuose susitikimuose rinkos priežiūros institucijos patvirtino atitinkamų dokumentų galutines versijas, aptarė kiekvienos horizontaliosios veiklos patirtį ir galimas įžvalgas.
- Visoms institucijoms pateikiami darbiniai dokumentai / gairės ir kitos dalijimosi žiniomis priemonės, padedančios įgytas žinias pritaikyti praktikoje.

5

Išorinė komunikacija

Išorinės komunikacijos veikla buvo pradėta baigiamajame renginyje, kuriuo pradėta ir 2–3 savaičių trukmės Europos informacinė kampanija.

Priemonės

Galutinės ataskaitos rengiamos kiekvienai horizontaliajai veiklai ir bendrai projektui „CASP2022“. Jos pateikiamos visomis ES oficialiosiomis kalbomis, taip pat norvegų ir islandų kalbomis bei platinamos visoms rinkos priežiūros institucijoms.

Kanalai

Komunikacijos medžiaga skleidžiama pasitelkiant:

- [EK CASP svetainę](#);
- rinkos priežiūros institucijų nacionalinius ryšių kanalus;
- atitinkamą spaudą ir kitas suinteresuotąsias šalis.

EUROPOS KOMISIJA

Directorate-General for Justice and Consumers
Directorate Consumers
Unit E.4 Product Safety and Rapid Alert System
Email: JUST-RAPEX@ec.europa.eu

Europos Komisija neatsako už bet kokius su pakartotiniu naudojimu susijusius padarinius.

© Europos Sąjunga, 2023

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika įgyvendinama pagal 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimą 2011/833/ES dėl pakartotinio Komisijos dokumentų naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).
Jeigu nenurodyta kitaip, šį dokumentą leidžiama pakartotinai naudoti pagal „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) licenciją (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinis naudojimas leidžiamas, jeigu tinkamai nurodoma autorystė ir visi pakeitimai.

Norint naudoti ar atgaminti elementus, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, gali reikėti gauti atitinkamų teisių turetojų leidimą.

Informacijos apie Europos Sąjungą visomis oficialiosiomis ES kalbomis galima rasti svetainėje Europa:
https://europa.eu/european-union/index_lt

Europos Sąjungos
leidinių biuras

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2023

PDF ISBN 978-92-68-03609-9 doi: 10.2838/953120 DS-09-23-227-LT-N